



2022/3. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı  
**Dış Ticaret ve Kambiyo Mevzuatı**  
9 Aralık 2022 Cuma – 18.00 - 20.00 ( 2 Saat )

- Uyarı!** [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.  
[2] Cevap kağıdı üzerine, “not talep eden ifadeler” veya “cevap dışında herhangi bir şey” yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranan adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.  
[3] **Bu sınav 5 sorudan oluşmaktadır.**

**Sorular**

**Soru 1:** 4458 Sayılı Gümrük Kanununa ilişkin olarak yayımlanan Gümrük Yönetmeliği kapsamında, “Eşyanın Tercihli Olmayan Menşei” hususu dikkate alınarak, ithalatta menşe şahadetnamesi aranılması nedenini/aranılacak halleri belirtiniz (10 puan).

**Soru 2:** 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve anılan Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Genel Tebliği (Gümrük Kıymeti) (Seri No: 2) hükümlerine göre, ithal eşyasının gümrük kıymetinin satış yöntemine göre belirlenmesinde, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmesi gereken royalti veya lisans ücretinin beyan edilmesini açıklayınız (25 puan).

**Soru 3:** 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliği hükümlerine göre şartlı muafiyet düzenlemesi veya ekonomik etkili gümrük rejimi olan “Dahilde İşleme Rejimi” altında;

- a- “Dahilde İşleme Rejimi” nin neyi ifade ettiğini ve uygulanan tedbirlerini belirtiniz (4 puan).  
b- Aşağıdaki deyim ve kavramların neyi ifade ettiğini ve/veya ne anlama geldiğini açıklayınız (12 puan).

- 1-İşleme faaliyetleri,
- 2-İşlem görmüş ürün,
- 3-Eşdeğer eşya,
- 4-Verimlilik oranı,
- 5-Önceden ihracat.

c-Verimlilik oranının hesaplanma amacı ve gerekçesini belirtiniz (4 puan).

**Soru 4:** Danimarka vatandaşı olup Norveç’te ikamet eden bay Hans Larsen Kanuni merkezi İngiltere’de bulunan (X) Financial Services Company’nin Türkiye’de %40 iştiraki olan (Y) Bankası A.Ş.’de genel merkezde müdür pozisyonunda görevlendirilmiştir. Daha önce Türkiye’de çalışmamış olan Hans Larsen çalışma izni belgesi, araç mülkiyet belgesi, Türkiye’de geçerli sigorta belgesi, pasaport vb. gerekli diğer belgeleri yetkili gümrük idaresine ibraz ederek, Norveç’te adına tescilli kişisel kullanımında olan *binek otomobili* için ithal vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithal rejiminden yararlanmayı talep etmiş ve verilen izin kapsamında 15/11/2022 tarihinde araçla birlikte Türkiye gümrük bölgesine giriş yapmıştır.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu, Gümrük Yönetmeliği, 4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında;



# TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER  
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ  
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

a- "Geçici İthalat Rejimi" nin kavram olarak neyi ifade ettiğini açıklayarak, tespit edilecek özel süreler ve istisnai haller dışında eşyanın bu rejim altında azami kalabileceği süreyi belirtiniz (4 puan).

b-İthalat vergilerinden tam ve kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılmayacak eşyayı belirtiniz (4 puan).

c-Hans Larsen'in tam muafiyet kapsamında geçici ithalat rejiminden yararlanmak suretiyle Türkiye gümrük bölgesine giriş yaptırdığı binek otomobiline ilişkin olarak bu rejim altında "Taşıma araçları" için yapılan düzenlemelere göre olayı;

1-Taşıtlarla ilgili genel şartlar yönüyle değerlendiriniz (4 puan).

2-Taşıtlara ilişkin özel şartlar yönüyle değerlendiriniz (4 puan).

3-Taşıtlara ilişkin belirlenen süreler yönüyle değerlendiriniz (4 puan).

4-Taşıtların ayniyeti yönüyle değerlendiriniz (3 puan).

5-Taşıta ilişkin tasarrufları, geçici ithal eşyası için izin hak sahibi tarafından yapılamayacak işlemler kapsamında değerlendiriniz (3 puan).

6-Taşıtların Türkiye'de satışının veya bu kapsamda bir işlem yapılarak elden çıkarılması halinde, yapılan işlemi geçici ithal eşyasının serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması hükümleri kapsamında değerlendiriniz (4 puan).

**Soru 5:** Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48) kapsamında "İhracat bedellerinin yurda getirilmesi"ne ilişkin koşulları, süreleri ve özellikli durumları açıklayınız (ihracat bedellerinin yurda getirilmesi 8 puan, özelliği olan ihracat 7 puan, toplam 15 puan).



2022/3. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı  
**Dış Ticaret ve Kambiyo Mevzuatı**  
9 Aralık 2022 Cuma – 18.00 - 20.00 ( 2 Saat )

### SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

**Cevap 1-4458** Sayılı Gümrük Kanunu’na ilişkin olarak yayımlanan Gümrük Yönetmeliği kapsamında, “Eşyanın Tercihli Olmayan Menşei” hususu dikkate alınarak, ithalatta menşe şahadetnamesi aranması nedenini/aranılacak hallerin açıklanması istenmiştir.

Gümrük Yönetmeliğinin 38. Maddesinde “Menşe şahadetnamesi aranılacak haller” başlığı altında ithalatta menşe şahadetnamesi aranılması nedenini/aranılacak haller açıklanmıştır. Bu kapsamda;

Gümrük Yönetmeliğinin 38/1. Maddesinde, Gümrük Yönetmeliğinin 205 inci maddenin dördüncü fıkrasında belirlenen menşe şahadetnamesi aranılmayacak durumlara ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla menşe esaslı ticaret politikası önlemlerine, ilave gümrük vergisine veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülüklerle tabi eşyanın serbest dolaşıma girişinde önlemin, ilave gümrük vergisinin veya mali yükümlülüklerin uygulanmaması için eşyanın söz konusu uygulamalara tabi ülke menşeli olmadığını veya başka bir ülkede gördüğü değişiklik ve işlemler dolayısıyla o ülke menşeli sayılmaması gerektiğini tevsik etmek üzere menşe ülkenin veya ihracatçı ülkenin yetkili makamlarınca düzenlenmiş olan menşe şahadetnamesi ibraz edilir (**4 puan**).

Gümrük Yönetmeliğinin 38/2. Maddesinde belirtildiği üzere, menşe şahadetnamesinin sonradan ibraz edileceğinin serbest dolaşıma giriş beyannamesinde belirtilmesi veya ibraz edilen menşe şahadetnamesinin şekil veya muhteva itibarıyla yanlış veya eksik bilgi taşıması nedeniyle gümrük idaresince kabul edilmemesi halinde; menşe esaslı ticaret politikası önlemleri, ilave gümrük vergisi veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülükler nakit teminata bağlanmak suretiyle usulüne uygun bir menşe şahadetnamesi ibrazı için beyannamenin tescil tarihinden itibaren altı aylık süre verilir. Mücbir sebep halleri saklı kalmak ve bitiminden önce başvurmamak kaydıyla bu süre gümrük idare amirince en fazla otuz gün uzatılabilir. Süresi içinde usulüne uygun olarak düzenlenmiş menşe şahadetnamesinin ibrazı halinde alınan teminat iade edilir. Menşe şahadetnamesinin kabul edilmemesi halinde ise alınan teminat irat kaydedilir (**4 puan**).

Gümrük Yönetmeliğinin 38/3. Maddesinde, İkinci fıkrada belirtilen haller dışında, menşe esaslı ticaret politikası önlemleri, ilave gümrük vergisi veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülüklerin beyan edilerek ödenmesi halinde, beyannamenin tescil tarihinden itibaren altı aylık süreyi aşmamak üzere menşe şahadetnamesi ile gümrük idaresine başvurulması halinde, tahsil edilen tutar geri verilir. Mücbir sebep halleri saklı kalmak ve bitiminden önce başvurmamak kaydıyla bu süre gümrük idare amirince en fazla otuz gün uzatılabilir (**2 puan**).

Şeklinde belirlemeler ve açıklamalar yapılmıştır.

**Cevap 2-** Gümrük Genel Tebliği (Gümrük Kıymeti) (Seri No: 2)’nin 11. Maddesinde “Royalti veya lisans ücretinin beyan edilmesi” başlığı altında açıklamalar yapılmıştır. Bu kapsamda;

1-İthal eşyasının gümrük kıymetine dahil edilmesi gereken royalti veya lisans ücretinin tutarı ithal anında belirli olması durumunda, söz konusu ücret ithal anında gümrük kıymetine dahil edilerek beyan edilmesi gerekmektedir (**3 puan**).



# TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER  
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ  
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2-İthal eşyasının gümrük kıymetine dahil edilmesi gereken, ancak tutarı ithalattan sonra belli olacak royalti ve lisans ücretleri ile ilgili olarak, Gümrük Yönetmeliğinin 53 üncü maddesi çerçevesinde istisnai kıymetle beyanda bulunulabilir. İstisnai kıymetle beyanda gümrük kıymetinin tespitinde, beyan sahibinin talebi üzerine, gümrük idaresince basitleştirilmiş usuller uygulanır ( **4 puan**).

3-Royalti veya lisans ücreti tutarının net veya brüt satış hasılatı veya kâr üzerinden hesaplanması gereken durumlarda, yükümlülerin talebi ve gümrük idaresinin uygun bulması şartıyla, ithal eşyasının gümrük kıymetine dahil edilecek royalti veya lisans ücreti, eşyanın FOB bedeli esas alınarak sözleşme gereği net veya brüt satış hasılatı veya kârına uygulanacak royalti oranına göre yapılacak uygun bir paylaşım sonucunda hesaplanır. Bu durumda, Gümrük Yönetmeliğinin 53 üncü maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkralarına göre işlem tesis edilir. Bu kapsamda onaylanmış kişi statüsü için gereken genel ve özel koşullar aranmayacak ancak basitleştirilmiş usul uygulanamayacaktır. Dolayısıyla yükümlüler gümrük kıymetinin tespitine ilişkin kıymet unsurlarının mevcudiyetini gösteren sözleşmelerin örneği ve onaylı çevirisini gümrük idarelerine sunmaları gerekecektir. Mevcut bilgi ve belgeler kapsamında vergilendirme yapılacak eksik ve fazla alınan vergi tamamlayıcı beyana göre düzeltilecektir. Tamamlayıcı beyan, royalti veya lisans ücreti ödemesinin tahakkuk ettiği ayı takip eden ayın yirmi altıncı günü akşamına kadar verilir ve vergileri de aynı süre içinde ödenir. Tamamlayıcı beyana isabet eden ithalat vergileri bakımından zamanaşımı tamamlayıcı beyanın verildiği tarihten itibaren başlayacaktır ( **6 puan**).

4-Royalti veya lisans ücreti ödemelerinin dönemsel olarak belirlendiği durumlarda, yükümlünün talep etmesi ve gümrük idaresinin izin vermesi şartıyla; royalti veya lisans ücretlerinin dönemsel olarak beyan edilmesi mümkün olacaktır. İzin talebinde Tebliğ ekinde yer alan form kullanılacaktır. İlgili sözleşmeler ve onaylı çeviriler de talebe eklenecek, izin verilmesi halinde bölge müdürlüğü ilgili gümrük idarelerini bilgilendirecektir. Bu izin kapsamında yapılacak her bir ithalat için ayrıca başvuru yapılmasına gerek bulunmamaktadır. Tamamlayıcı beyan, Tebliğ ekinde yer alan form kullanılarak royalti veya lisans ücretinin tahakkuk ettiği ayı takip eden ayın yirmi altıncı günü akşamına kadar ilgili gümrük idarelerine verilecek ve vergileri de aynı süre içinde ödenecektir. Ödemeye ilişkin bilgi ve belgeler gümrük idaresince bölge müdürlüğüne gönderilecektir. Bölge müdürlüğünce; ibraz edilen bilgi ve belgeler verilen izin çerçevesinde kontrol edilmektedir( **6 Puan**).

5-İstisnai kıymetle beyana ilişkin tamamlayıcı beyanların süresi içerisinde verilmemesi nedeniyle zamanında ödenmeyen gümrük vergileri için eşyanın serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamenin tescil tarihinden itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenen gecikme zammı oranında gecikme faizi tahsil edilecek, 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 241 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca usulsüzlük cezası uygulanacaktır ( **3 puan**).

(6) İthal eşyasının gümrük kıymetinin bir parçası olmasına karşın gümrük idaresine beyan edilmeyen royalti veya lisans ücreti ödemesine ilişkin KDV'nin 1 veya 2 nolu KDV Beyannamesi ile vergi dairesine ödenmesi durumunda, gümrük idaresine beyan edilmeyen ve sadece KDV'ye tabi her bir beyan için 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 241 inci maddesi uyarınca usulsüzlük cezası uygulanacaktır ( **3 puan**).

### Cevap 3-

a-4458 Sayılı Gümrük Kanununun 108/1 ve 2. Maddesinde dahilde işleme rejiminin neyi ifade ettiği açıklanarak bu kapsamda uygulanan tedbirler belirtilmiştir. Buna göre;

4458 Sayılı Gümrük Kanununun 108/1. Maddesinde;



# TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER  
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ  
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

“Serbest dolaşımda olmayan eşya, işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanılmasından sonra Türkiye Gümrük Bölgesinden yeniden ihraç edilmesi amacıyla, gümrük vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın ve vergileri teminata bağlanmak suretiyle, dahilde işleme rejimi kapsamında geçici olarak ithal edilebilir. Eşyanın işlem görmüş ürünler şeklinde ihracı halinde, teminat iade olunur. Eşyanın bu şekilde dahilde işleme rejiminden yararlanmasına şartlı muafiyet sistemi denir.” (2 puan).

4458 Sayılı Gümrük Kanununun 108/2. Maddesinde;

“Serbest dolaşımda bulunan eşyanın işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanılmasından sonra Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilmesi halinde, bu eşyanın serbest dolaşıma girişi esnasında tahsil edilmiş olan ithalat vergileri, dahilde işleme rejimi kapsamında geri verilir. Eşyanın bu şekilde dahilde işleme rejiminden yararlanmasına geri ödeme sistemi denir.” (2 puan).

**Veya**

4458 Sayılı Gümrük Kanununun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliği'nin 349/1 maddesinde “...dahilde işleme rejimi, işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanılmasından sonra Türkiye Gümrük Bölgesinden yeniden ihraç edilmesi amacıyla, serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın vergileri teminata bağlanmak suretiyle geçici ithal edildiği veya serbest dolaşıma girişinin yapıldığı ve ihracatın gerçekleşmesi halinde teminatın veya alınan vergilerin geri verildiği bir rejimdir” şeklinde açıklanmış ve buna göre dahilde işleme rejiminde uygulanan tedbirler ise işlem görecek eşya için yapılacak ithalatta vergilerin teminata bağlandığı şartlı muafiyet sistemi ve vergilerin tahsil edilip işlem görmüş eşyanın ihracından sonra geri iade edilen geri ödeme sistemi olarak belirlenmiştir (4 puan).

**b-** 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanunun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliği hükümleri kapsamında dahilde işleme rejimi altında bazı deyim ve kavramların neyi ifade ettiğinin ve/veya ne anlama geldiğinin açıklanması istenmiştir. Buna göre;

1-İşleme faaliyetleri,

4458 Sayılı Gümrük Kanununun 108/3. Maddesinde;

"İşleme faaliyetleri" deyimi;

a) Eşyanın montajı, kurulması ve diğer eşya ile birleştirilmesi dahil olmak üzere işçiliğe tabi tutulması,

b) Eşyanın işlenmesi,

c) Eşyanın yenilenmesi ve düzenli hale getirilmesi dahil olmak üzere tamir edilmesi,

d) İşleme sırasında tamamen veya kısmen tüketilseler dahi, işlem görmüş ürünler içinde bulunmayan ancak, bu ürünlerin üretilmesini sağlayan veya kolaylaştıran önceden belirlenmiş bazı eşyanın

kullanılması,

anlamına gelir.”

Şeklinde açıklanmıştır (4 puan).

2- İşlem görmüş ürün,



# TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER  
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ  
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

4458 Sayılı Gümrük Kanununun 108/4. Maddesinde *işlem görmüş ürün deyiminin, “işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen tüm ürünler anlamına gelir.”* Şeklinde açıklanmıştır **(2 puan)**

3-Eşdeğer eşya,

4458 Sayılı Gümrük Kanununun 108/7. Maddesinde eşdeğer eşya deyiminin *“işlem görmüş ürünlerin imali için ithal eşyasının yerine kullanılan serbest dolaşımda bulunan eşya anlamına gelir.”* şeklinde belirtilmiştir **(2 puan)**

4-Verimlilik oranı,

4458 Sayılı Gümrük Kanununun 108/7. Maddesinde verimlilik oranı deyiminin, *“belirli miktardaki ithal eşyasının işlenmesi sonucunda elde edilen işlem görmüş ürünlerin miktarı veya yüzde oranı anlamına gelir.”* Şeklinde açıklanmıştır **(2 puan).**

5- Önceden ihracat,

4458 Sayılı Gümrük Kanununun verdiği yetki dâhilinde yayımlanan Gümrük Yönetmeliği'nin 349/2-b maddesinde önceden ihracatın; *“Rejimin şartlı muafiyet sisteminde, ithal eşyasının bu sisteme tabi tutulmadan önce eşdeğer eşyadan üretilen işlem görmüş ürünlerin Türk Gümrük Bölgesinden ihracına ve ithal eşyasının sonradan ithaline imkan veren uygulamayı”* ifade ettiği belirtilmiştir **(2 puan)**

c-Gümrük Yönetmeliğinin 360/1. Maddesinde verimlilik oranının hesaplanma amacı açıklanmıştır. Buna göre;

“Verimlilik oranının hesaplanması”

*“(1) İşlem görmüş ürünlerin bünyesine giren ithal eşyasının oranı;*

*a) Tahakkuk ettirilecek vergilerin belirlenmesi,*

*b) Bir gümrük yükümlülüğü doğduğunda indirim yapılacak tutarın belirlenmesi,*

*c) Ticaret politikası önlemlerinin uygulanması, amacıyla hesaplanır.”*

Şeklinde hüküm altına alınmıştır. **(4 puan).**

**Cevap 4-**

*a- “Geçici İthalat Rejimi”* nin kavram olarak neyi ifade ettiği ve tespit edilecek özel süreler ve istisnai haller dışında eşyanın bu rejim altında azami kalabileceği süreye ilişkin açıklamalar 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 128 ve 130/2. Maddelerinde açıklanmıştır.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 128. Maddesinde;

*“Geçici ithalat rejimi, serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden tamamen ya da kısmen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma dışında, herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracına olanak sağlayan hükümlerin uygulandığı rejimdir.”* Şeklinde belirlenmiştir **(3 puan),**



# TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER  
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ  
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 130/2. Maddesinde tespit edilecek özel süreler ve istisnai haller dışında eşyanın bu rejim altında azami kalabileceği süre 24 ay olarak belirlenmiştir **(1 puan)**.

**b-4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 40. Maddesinde İthalat Vergilerinden Tam ve Kısmi Muafiyet Suretiyle Geçici İthalat Rejiminden Yararlandırılmayacak Eşyanın neler olduğu hüküm altına alınmıştır. Buna göre;**

*“(1) Aşağıda belirtilen eşya, tam muafiyetten yararlandırılmayacağı gibi kısmi muafiyetten de yararlandırılmaz:*

*a) Türkiye'ye ithali yasak olan eşya.*

*b) Tüketilebilir nitelikteki eşya.*

*c) Ayniyet tespitinin yapılması mümkün olmayan eşya.*

*ç) Ülke ekonomisine zarar verebileceği Müsteşarlıkça belirlenecek eşya.” Şeklinde belirleme yapılmıştır **(4 puan)**.*

**c-Danimarka vatandaşı olup Norveç'te ikamet eden Hans Larsen Türkiye'ye çalışmak için gelmiş ve Norveç'te adına tescilli binek otomobilini de beraberinde getirmiştir. Hans Larsen ilgili belgeleri yetkili gümrük idaresine ibraz etmek suretiyle binek otomobili için tam muafiyet suretiyle geçici ithal rejiminden yararlanmayı talep etmiş ve verilen izin kapsamında 15/11/2022 tarihinde Türkiye'ye giriş yapmıştır. Örnek olay “Taşıma araçları” için yapılan düzenlemeler kapsamında;**

**1-Taşıtlarla ilgili genel şartlar yönüyle değerlendirilmesi istenmiştir.**

4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 16. maddesinde ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalatı yapılacak taşıtların taşınması gereken genel şartlar açıklanmıştır. Buna göre;

Taşıtlara geçici ithalat izni verilebilmesi için;

a) Bu taşıtların, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişi adına ve bu bölge dışında tescil edilmiş olması ya da Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olduğunun belgelendirilmesi,

b) Bu taşıtların, bazı istisnai durumlar dışında Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişiler tarafından kullanılması gerekmektedir.

Hans Larsen ve adına Norveç'te tescilli olan binek otomobili söz konusu şartları taşımış olduğundan genel şartlar yönüyle bir problem bulunmamaktadır **(4 puan)**.

**2-Taşıtlara ilişkin özel şartlar yönüyle değerlendirilmesi istenmiştir.**

4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 19. maddesinde ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalatı yapılacak taşıtlara ilişkin özel şartlar açıklanmıştır.

Söz konusu kararın 19 maddesi ikinci fıkrasında;



# TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER  
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ  
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

*“Belirli bir süre ile çalışmak veya öğrenim görmek amacıyla gelen Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerin ülkelerinde adlarına kayıtlı olan kişisel kullanıma mahsus kara taşıtına geçici bir süreyle Türkiye Gümrük Bölgesinde trafiğe tescil edilmek üzere geçici ithalat izni verilir. Bu taşıtlar çalışma veya öğrenim süresi içerisinde Türkiye Gümrük Bölgesine getirilebilir.”* Şeklinde açıklama yapılmıştır.

Söz konusu kararın 19. maddesi yedinci fıkrasında;

*“Geçici ithalat izni verilen hak sahibi, kişisel kullanıma mahsus kara taşıtını geçici ithalat izin süresince Türkiye Gümrük Bölgesinde kullanabilir.”* Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Dolayısıyla Hans Larsen tarafından Türkiye’ye geçici ithalat rejiminden yararlanarak getirilen binek otomobilinin özel izin şartı olarak Türkiye’de trafiğe tescil edilmesi ve verilen süre ile sınırlı olarak Türkiye’de kullanılması gerekmektedir **(4 puan)**.

**3-Taşıtlara ilişkin belirlenen süreler yönüyle değerlendirilmesi istenmiştir.**

4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 20. maddesinde ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalatı yapılacak taşıtlara ilişkin süreler yönüyle belirlemeler yapılmıştır.

Söz konusu kararın 20/c-2. Maddesinde;

*“Belirli bir süre ile görevini yerine getirmek amacıyla gelen kişilerin, kişisel kullanıma mahsus kara taşıtına, görev süresi boyunca”* izin verileceği belirtilmiştir.

Yine söz konusu kararın 20/c-5. Maddesinde;

*“Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına yirmidört ay....”* süre verileceği düzenlenmiştir.

Belirli bir süre ile görevini yerine getirmek amacıyla Türkiye’ye gelenler daha çok resmi kurum ve kuruluşların ve/veya uluslararası kurum ve kuruluşların görevlileri olduğundan, özel şirkette çalışmak üzere Türkiye’ye gelen Hans Larsen azami 24 ay süre ile binek otomobilini Türkiye’de kullanabilecektir. Dolayısıyla Hans Larsen Türk Gümrük Bölgesine giriş yaptığı 15/11/2022 tarihinden itibaren Norveç’te adına tescilli olan binek otomobilini Türk Gümrük Bölgesinde çalışma süresi boyunca ancak çalışma süresi 24 ayı aştığı takdirde azami 24 ay boyunca kullanabilecektir **(2 puan)**.

Yine söz konusu kararın 20/c-6. Maddesinde;

*“1 ila 5 numaralı alt bentlerde belirtilen sürelerin tamamını kullanmış veya yerleşim yeri şartını sağlayamayan; Avrupa Birliği ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği ülkelerinde yerleşik kişilerin ikamet yerlerinde adlarına kayıtlı olan kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına yılda bir kez olmak üzere bir ay”* süreyle Türkiye’ye getirebilecekleri yönünde hüküm tesis edilmiştir.

Hans Larsen adına araç Norveç’te kayıtlı ve tescil edilmiş olduğundan ve Norveç Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) üyesi ülke olduğundan 24 ay ilk kullanım süresi dolduğunda, Hans Larsen Türkiye’de çalışmaya devam ettiği sürece yılda birer ay süreyle binek otomobilini Türkiye’ye getirebilecektir **(2 puan)**.





# TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER  
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ  
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

#### 4-Taşıttın ayniyeti yönüyle değerlendirilmesi istenmiştir

Gümrük Yönetmeliğinin 381. Maddesinde geçici ithal eşyasının ayniyetine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Anılan Yönetmeliğin 381/1 ve 2. Maddelerinde;

*“(1) Geçici ithaline izin verilen eşya, rejim altında kaldığı süre içinde giriş ayniyetine ve tahsis amacına uygun olarak tahsis edildiği yerde kullanılmak zorundadır.*

*(2) Rejim kapsamındaki eşya, giriş ayniyetini korumaya yönelik olağan bakım faaliyetleri dışında başka bir işleme tabi tutulamaz.....”* şeklinde belirleme yapılmıştır.

Dolayısıyla Hans Larsen binek otomobilinin normal bakım ve tamiri dışında kullanımına yönelik ayniyetine ilişkin değişiklik yapamayacaktır **(3 puan)**.

#### 5-Taşıta ilişkin tasarrufların geçici ithal eşyası için izin hak sahibi tarafından yapılamayacak işlemler kapsamında değerlendirilmesi istenmiştir.

4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 43. maddesinde geçici ithalatı yapılacak eşya için izin hak sahibi tarafından yapılamayacak işlemler belirlenmiştir.

Söz konusu kararın 43/1. Maddesinde;

*“Geçici ithalat rejimi kapsamındaki eşya kiralanamaz, ödünç verilemez, bir başkasının kullanımına bırakılamaz ve satılamaz”* şeklinde belirleme yapılmıştır. Hans Larsen Türkiye’de kullandığı otomobiline ilişkin olarak bu hükümlere riayet etmek zorundadır aksi takdirde gümrük yükümlülüğü ve cezaî işlemler söz konusu olacaktır **(3 puan)**.

#### 6-Taşıttın satışının yapılarak serbest dolaşıma sokulması halinde, yapılan işlemi geçici ithal eşyasının serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması hükümleri kapsamında değerlendirilmesi istenmiştir.

Buna göre 4458 Sayılı Gümrük Kanununun 134/1. Maddesinde;

*“İthal eşyası için gümrük yükümlülüğü doğduğunda, gümrük vergilerinin tutarı, geçici ithalat rejimine ilişkin beyanda bulunduğu tarihte söz konusu eşyaya ait vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden tespit edilir. Ancak, tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşya ile ilgili olarak gümrük yükümlülüğü doğması halinde, 193 üncü maddede belirtilen tarihte söz konusu eşyaya ilişkin vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınır.....”*

Gümrük Yönetmeliğinin 386. Maddesinde geçici ithal eşyasının serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması hükümlerine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Anılan Yönetmeliğin 386/2. Maddesinde;

*“İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması durumunda, Kanunun 193 üncü maddesi gereğince, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına göre tespit edilecek ithalat vergileri alınır.....”* şeklinde belirleme yapılmıştır.

Yine Anılan Yönetmeliğin 386/4. Maddesinde;



# TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER  
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ  
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

“Geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması durumunda ticaret politikası önlemlerinin uygulanması ve eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması gerekir....” Şeklinde açıklama yapılmıştır.

4458 Sayılı Gümrük Kanununun 193/1 ve 2. Maddelerinde;

1. Bu Kanunla konulmuş aksine hükümler ve 2 nci fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bir eşyaya uygulanacak ithalat veya ihracat vergileri tutarı, bu eşyaya ilişkin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına göre belirlenir.

2. Gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihi kesin olarak tespit etmenin mümkün olmadığı hallerde, ilgili eşyaya ilişkin vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarının uygulanması için dikkate alınacak tarih, gümrük idarelerinin bu eşya için bir gümrük yükümlülüğü başladığı sonucuna vardıkları tarihtir.

Ancak, gümrük idarelerinin elde ettikleri bilgilerin gümrük yükümlülüğünün daha önceki bir tarihte başladığını tespit etmelerine imkan vermesi halinde, eşyanın ithalat veya ihracat vergileri tutarı, elde edilen bilgilere göre söz konusu yükümlülüğün başladığının anlaşıldığı en eski tarihteki vergi oranları ve diğer vergilendirme unsurlarına dayanılarak tespit edilir....” Şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Dolayısıyla Hans Larsen tarafından binek otomobilinin Türkiye’de satılması veya bu kapsamda elden çıkarılması halinde, satışın veya elden çıkarmanın gerçekleştiği tarih itibariyle gümrük yükümlülüğünün başladığı veya idarece yükümlülüğün başladığına kanı getirildiği tarihteki vergi oranları esas alınarak tespit edilen gümrük kıymeti üzerinden serbest dolaşıma giriş rejimi hükümleri kapsamında vergilendirme yapılacaktır. Ayrıca 4458 Sayılı Gümrük Kanununun 238/1-a kapsamında geçici ithalat rejimi hükümlerinin ihlali nedeniyle idari para cezası uygulanacaktır ( **4 puan**),

**Cevap 5-** Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48) kapsamında “İhracat bedellerinin yurda getirilmesi”ne ilişkin koşulları, süreleri ve özellikli durumları açıklayan hükümler anılan Tebliğin 3 ve 5. Maddelerinde açıklanmıştır. Buna göre;

### “İhracat bedellerinin yurda getirilmesi”

“(1) Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedeller, ithalatçının ödemesini müteakip doğrudan ve gecikmeksizin ihracata aracılık eden bankaya transfer edilir veya getirilir. Bedellerin yurda getirilme süresi fiili ihraç tarihinden itibaren 180 günü geçemez(**2 puan**).

(2) İhracat işlemlerine ilişkin bedeller aşağıdaki ödeme şekillerinden birine göre yurda getirilebilir(**2 puan**).

- Akreditifli Ödeme,
- Vesaik Mukabili Ödeme,
- Mal Mukabili Ödeme,
- Kabul Kredili Akreditifli Ödeme,
- Kabul Kredili Vesaik Mukabili Ödeme,
- Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme,
- Peşin Ödeme.
- Banka Ödeme Yükümlülüğü (BPO).



# TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER  
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ  
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

(3) İhracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esastır. Ancak, döviz üzerinden yapılacağı beyan edilen ihracat karşılığında farklı bir döviz cinsinin veya Türk parası üzerinden yapılacağı beyan edilen ihracat karşılığında döviz getirilmesi mümkündür( **2 puan**).

(4) İhracat bedelinin yolcu beraberinde efektif olarak yurda getirilmesi halinde gümrük idarelerine beyan edilmesi zorunludur” ( **2 puan**).

şeklinde açıklanmıştır.

### “Özelliği olan ihracat”

“(1) Yurt dışına müteahhit firmalarca yapılacak ihracatın bedelinin 365 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur ( **1 puan**).

(2) Konsinye yoluyla yapılacak ihracatta bedellerin kesin satışı müteakip; uluslararası fuar, sergi ve haftalara bedelli olarak satılmak üzere gönderilen malların bedellerinin ise gönderildikleri fuar, sergi veya haftanın bitimini müteakip 180 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur ( **1,5 puan**).

(3) İlgili mevzuat hükümlerine göre yurt dışına geçici ihracı yapılan malların verilen süre veya ek süre içinde yurda getirilmemesi veya bu süreler içerisinde satılması halinde satış bedelinin süre bitiminden veya kesin satış tarihinden itibaren 90 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur ( **1,5 puan**).

(4) Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama (leasing) Mevzuatı çerçevesinde kredili veya kiralama yoluyla yapılan ihracatta, ihracat bedelinin kredili satış veya kiralama sözleşmesinde belirlenen vade tarihlerini izleyen 90 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur ( **1,5 puan**).

(5) İhracat işlemlerine ait sözleşmelerde bedellerin tahsili için fiili ihraç tarihinden itibaren 180 günden fazla vade öngörülmesi durumunda, bedellerin vade bitiminden itibaren 90 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur” şeklinde açıklama yapılmıştır (( **1,5 puan**).